🔎 קוראים חכם · דף תרגול להדפסה

דף תרגול – מאמן מש"ה

"שריר הקשב" · מילון · שורש · הקשר

🎓 תיכון | 👩‍🏫 מהדורת מורה + תלמיד/ה | 🖨️ PDF · Word

בחוברת:

1. מהדורה למורה: מטרות, מהלך, מפת התאמות והנגשות ותשובות
2. חלק א' – פותרים מילים חדשות בטקסט
3. חלק ב' – איזה כלי עזר?
4. חלק ג' – משפחות שורשים
5. כרטיס יציאה

יצרה: רוית ראש בן ישי

👩‍🏫 מהדורה למורה

לשימוש המורה – לא לצילום לתלמידים ולתלמידות

מטרות הדף

- לפענח מילים חדשות בטקסט בעזרת מילון, שורש והקשר.
- לבחור את הכלי המתאים לכל מילה ולבדוק את הפירוש במשפט.
- לזהות משפחות מילים מאותו שורש – ולהבחין במילים "מתחזות".

איך עובדים עם הדף (כ־20–30 דקות)

שלב	מה עושים
🎬 פתיחה (3 דק')	מקרינים את "מאמן מש"ה" ופותרים מילה אחת יחד.
✏️ חלקים א'–ב'	קוראים את הטקסט, מפענחים, ומסמנים איזה כלי עזר.
💭 חלק ג' וסיכום	משפחות שורשים ומשפט אישי; כרטיס יציאה.

הדף תואם בדיוק לפעילות באתר: אפשר לשחק קודם באתר ואז לפתור על הדף, או להפך. אין לחץ זמן – בחנ"מ ובעולים אפשר לחלק לשני מפגשים.

מפת התאמות והנגשות

הגרסה הזאת: תיכון. כל הפריטים, שאלות פתוחות ושאלת חשיבה.

שכבה	🎯 התאמה לשכבה	💛 הנגשה (חנ"מ)	🌍 עולים
יסודי	משחקים קצרים, כפתורים גדולים במיוחד, אימוג'י ועוגנים חזותיים, "נסו בעצמכם".	כפתור הקראה לכל טקסט ומשימה; 2–3 אפשרויות בלבד; בלי שעון.	מילון תמונות קופץ (אימוג'י + תרגום); מילים יומיומיות.
חט"ב	מיונים לקטגוריות, משחקי שורש ומשפחות מילים, תעודת זהות לטקסט.	רמז מדורג אחרי 2 טעויות (מכוון, לא נותן תשובה); צבעים קבועים: סיבה=ירוק, תוצאה=כחול; בלי שעון.	מחסן מילות קישור צבעוני לפי תפקיד; טקסטים בלי ניקוד, משפטים קצרים.
⭐ תיכון	היסק מסדר גבוה, שורשים חלשים, הומונימים, פירוק שאלות מורכבות.	חלוקה למקטעים – המקטע הבא נפתח אחרי משימה קטנה; בלי שעון עצר.	מילון בלחיצה למילים ברמה גבוהה עם הסבר פשוט ומילים נרדפות; שאלות במבנה של שאלות הבנת הנקרא.

🔑 תשובות

חלקים א'–ב': הפירוש, הכלי המומלץ והשורש

מילה	הכלי המומלץ	שורש	פירוש	למה?
נדיר	🧩 הקשר	נ־ד־ר	שיש ממנו מעט	הטקסט מתאר קושי לשמור על קשב – כלומר, יש ממנו מעט.
קוטעות	🌳 שורש	ק־ט־ע	עוצרות באמצע ומפריעות	ק־ט־ע כמו "קטע" – חלק שנחתך מתוך שלם.
להתמיד	🌳 שורש	ת־מ־ד	להמשיך לאורך זמן	ת־מ־ד כמו "תמיד" – כל הזמן.
להפנים	🌳 שורש	פ־נ־ם	לקלוט לעומק	פ־נ־ם כמו "פנימה" – להכניס את הידע פנימה, אל תוך המחשבה.
גזירת גורל	📖 מילון	ביטוי	דבר שאי אפשר לשנות	צירוף קבוע – מחפשים אותו כולו במילון ביטויים. "עם זאת" מסמן שאפשר כן לשנות.
רציפה	🌳 שורש	ר־צ־ף	בלי הפסקות	ר־צ־ף כמו "רצף" – דבר שבא אחרי דבר בלי לעצור.
בהדרגה	🌳 שורש	ד־ר־ג	לאט, צעד אחר צעד	ד־ר־ג כמו "מדרגה" – עולים שלב אחרי שלב.

בחלק ב' מקבלים גם כלי אחר אם התלמיד/ה מנמק/ת – המטרה היא לבחור כלי מתאים ולבדוק את הפירוש במשפט.

חלק ג': משפחות שורשים

י־ש־ב – בני המשפחה: מושב, תושב, יישוב, הושיב. מתחזות: שביל (ש־ב־ל), שבר (ש־ב־ר). משמעות משותפת: ישיבה, מגורים (י' נעלמת או הופכת לו').

נ־פ־ל – בני המשפחה: מפולת, הפיל, מפל, נפילה. מתחזות: פיל (מילה בלי השורש), תפילה (פ־ל־ל). משמעות משותפת: נפילה (נ' נעלמת: הִפִּיל).

ב־נ־ה – בני המשפחה: בניין, מבנה, תבנית, בנאי. מתחזות: נביא (נ־ב־א), לבן (ל־ב־ן). משמעות משותפת: בנייה (ה' בסוף השורש).

📝 דף תרגול · מאמן מש"ה · תיכון

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

א׳ פותרים מילים חדשות בטקסט

קראו את הטקסט. המילים המודגשות הן מילים חדשות – נפענח אותן בעזרת מש"ה.

🧠 שריר הקשב

אנו חיים בתקופה שבה הקשב שלנו הפך למשאב **נדיר**. התראות בלתי פוסקות **קוטעות** את רצף המחשבה, ורבים מתקשים **להתמיד** בקריאה של טקסט ארוך. העוסקים בחקר הלמידה מסבירים שריבוי גירויים פוגע ביכולת **להפנים** ידע חדש: המוח מדלג מעניין לעניין ואינו מספיק לעבד את המידע לעומק. עם זאת, אין זו **גזירת גורל**. מי שמקדיש פרק זמן קבוע לקריאה **רציפה**, בלי מסכים, מגלה **בהדרגה** שהריכוז חוזר. כדאי לחשוב על הקשב כעל שריר: ככל שמאמנים אותו, הוא מתחזק.

מילה	הכלי: מ / ש / ה	רמז מהמשפט או השורש	הפירוש שלי
נדיר			
קוטעות			
להתמיד			
להפנים			
גזירת גורל			
רציפה			
בהדרגה			

ב׳ איזה כלי עזר?

לכל מילה: איזה כלי עזר הכי הרבה? הקיפו. אם יש שורש – כתבו אותו.

1. **נדיר**

◯ 📖 מילון ◯ 🌳 שורש ◯ 🧩 הקשר

2. **קוטעות**
◯ 📖 מילון ◯ 🌳 שורש ◯ 🧩 הקשר

3. **להתמיד**
◯ 📖 מילון ◯ 🌳 שורש ◯ 🧩 הקשר

4. **להפנים**
◯ 📖 מילון ◯ 🌳 שורש ◯ 🧩 הקשר

5. **גזירת גורל**
◯ 📖 מילון ◯ 🌳 שורש ◯ 🧩 הקשר

6. **רציפה**
◯ 📖 מילון ◯ 🌳 שורש ◯ 🧩 הקשר

7. **בהדרגה**
◯ 📖 מילון ◯ 🌳 שורש ◯ 🧩 הקשר

מילה	השורש	מילה מוכרת מאותה משפחה
נדיר		
קוטעות		
להתמיד		
להפנים		
גזירת גורל		
רציפה		
בהדרגה		

ג׳ משפחות שורשים

משפחות שורשים: בכל שורה יש מילים מהמשפחה ומילים "מתחזות". הקיפו רק את בני המשפחה.

1. 🌳 **י־ש־ב** : ◯ שביל ◯ מושב ◯ יישוב ◯ תושב ◯ הושיב ◯ שבר

המשמעות המשותפת של המשפחה: _____

2. 🌳 **נ־פ־ל** : ◯ הפיל ◯ תפילה ◯ מפולת ◯ מפל ◯ פיל ◯ נפילה

המשמעות המשותפת של המשפחה: _____

3. 🌳 **ב־נ־ה** : ◯ בניין ◯ בנאי ◯ תבנית ◯ לבן ◯ נביא ◯ מבנה

המשמעות המשותפת של המשפחה: ____________________

✍️ כתבו משפט משלכם עם שתיים מהמילים החדשות מהטקסט.

____

____

✂ -

🎟️ כרטיס יציאה

שם: ______________________ תאריך: ______________

מילה חדשה שלמדתי היום ופירושה:

____

הכלי שהכי עזר לי: ◯ 📖 מילון ◯ 🌳 שורש ◯ 🧩 הקשר

איך הרגשתי? ◯ 😀 בטוח/ה ◯ 🙂 כמעט ◯ 😕 צריך/ה עוד עזרה